

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

„ SPOLEČNĚ TO DOKÁŽEME “

Příloha ŠVP pro Základní školu speciální a základní školu „ Společně to dokážeme“

číslo jednací: 96/2020

Tento vzdělávací program je přílohou:

ŠVP „Společně to dokážeme“ pro základní školu speciální: č. j. 12/2010

ŠVP „Společně to dokážeme“ pro základní školu č. j. 312/2018

**Mateřská škola, základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Rolnička
Mrázkova 700
Soběslav 392 0**

Obsah:

1. Identifikační údaje.....	3
2. Charakteristika školní družiny.....	4
2.1 Spolupráce školy a ŠD se střediskem Diakonie ČCE Rolnička.....	4
2.2 Materiální a prostorové podmínky školy a ŠD.....	4
2.3 Hygienické podmínky školy a ŠD.....	5
2.4 Personální podmínky ŠD.....	5
2.5 Provozní podmínky ŠD.....	5
2.6 Ekonomické podmínky ŠD.....	5
3. Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání.....	6
4. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	6
5. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	7
6. Charakteristika ŠVP.....	8
6.1 Pojetí zájmového vzdělávání.....	8
6.2 Cíle zájmového vzdělávání.....	8
6.3 Formy výchovně vzdělávacích činností.....	11
7. Obsah výchovně vzdělávacích činností.....	11
8. Hodnocení.....	19
9. Zveřejnění ŠVP ŠD.....	19

Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP: Společně to dokážeme

Školní vzdělávací program pro školní družinu

1.2 Předkladatel:

Mateřská škola, základní škola speciální a praktická škola
Diakonie ČCE Rolníčka Soběslav

Adresa školy: Mrázkova 700 Soběslav 392 01
Odloučené
pracoviště školy: Světlogorská 2771, 390 05 Tábor
Jméno ředitele: Mgr. Kamila Viktorová
Kontakty: 381 522 054 spojovatelka
739 570 420 spojovatelka
739 633 993 ředitelka školy
IČO: 70806209
RED-IZO 600 022 706
Koordinátor ŠVP: Mgr. Olga Mišunová
E-mail: skola@rolnicka.cz
Webové stránky: www.skolarolnicka.cz
Identifikátor datové schránky: h77ma6u

1.3 Zřizovatel:

Diakonie Českobratrské církve evangelické

adresa: Belgická 22, 120 00 Praha 2
jméno ředitele: Ing. Hana Řezáčová
kontakt: 242487 811
IČO: 45242704
e-mail: ustredi@diakoniecce.cz
webové stránky: www.diakoniecce.cz

Platnost dokumentu: 1. ledna 2021

podpis ředitelky:

razítko školy:

číslo jednací: 96/2020

verze číslo: III/ 2023 (aktualizace k 1. 9. 2023)

2. Charakteristika školní družiny

Hlavním posláním školní družiny je vytvořit vstřícný a inspirativní prostor pro zájmovou činnost, odpočinek a rekreaci žáků.

2. 1. Spolupráce školy a ŠD se střediskem Diakonie ČCE Rolnička

Činnost školní družiny je organizačně i provozně spjata se střediskem Diakonie ČCE Rolnička. ŠVP školní družiny úzce navazuje na předškolní vzdělávání, ŠVP základní školy a základní školy speciální a také na výchovu v rodině.

Školní družina zajišťuje zájmové a výchovně vzdělávací činnosti dětem a žákům s různým typem a stupněm zdravotního postižení.

Středisko Diakonie ČCE pak nabízí rodičům dětí a žáků sociální a doplňkové služby - dopravu do školy vlastním mikrobusem.

Ze sociálních služeb nabízí středisko žákům sociální službu osobní asistence během vyučování a pobytu v družině. Centrum denních služeb pak našim žákům nabízí pravidelně **individuální nebo skupinovou pohybovou aktivizaci.**

2. 2 Materiální a prostorové podmínky školy a ŠD

Budova Rolničky stojí na okraji města v těsném sousedství "Senior domu" a domu s pečovatelskou službou. Členitý terén kolem řeky Lužnice i blízkost lesa Svákov oceňují žáci v letním i v zimním období.

Součástí budovy je prostorná zahrada s dětským hřištěm a školním pozemkem s vyvýšenými záhony, okrasnými keři a květinové záhony.

Budova Rolničky je rozdělena na východní a západní část. Ve východní části se kromě mateřské školy nacházejí dvě školní třídy, pracoviště školní logopedky, místnosti pro individuální terapie – muzikoterapie, dvě místnosti pro individuální práci s dětmi a žáky, kanceláře školy. Na rozhraní obou částí vybavená tělocvična s relaxačním bazénem a cvičebním náradím. Jídelna, cvičná kuchyňka, výtvarný ateliér a 5 dalších tříd tvoří západní část budovy.

Celý objekt je bezbariérový. Ve všech místnostech jsou odstraněny fyzické překážky, které by mohly omezovat schopnosti žáků s postižením zapojovat je do běžných činností.

Pro zaměstnance a také pro většinu žáků základní školy je určen hlavní vchod se vstupní halou. Do MŠ a přípravného stupně základní školy speciální vcházejí děti a rodiče vchodem v zadní části budovy, který je méně frekventovaný, takže poskytuje malým dětem dostatek klidu a bezpečí. Šatny mají děti z mateřské školy oddělené od žáků základní školy.

Škola má celkem 7 samostatných tříd, 1 třídu mateřské školy s místností pro odpolední spánek dětí, 1 třídu pro individuální práci s žáky – pro dvě třídy, 4 samostatné místnosti pro individuální práci s žáky – autistická třída, muzikoterapie, výtvarný ateliér, knihovna a školní dílna. Školní jídelna s oddělitelným prostorem pro školní družinu je v dopoledních hodinách využívána také ke vzdělávání.

Každá třída má vlastní učebnu, ve které je umístěn počítač. Třídy jsou vybaveny novým nastavitelným školním nábytkem a pracovními stoly pro žáky, kteří se pohybují pomocí invalidního vozíku.

Škola je vybavena transportním systémem pro manipulaci s nepohyblivými žáky, který je umístěn na dvou toaletách a v jedné třídě.

Pro výuku tělesné a pohybové výchovy a pro společné setkávání je využívána prostorná tělocvična, která je vybavena cvičebním náradím. Každá třída má určený samostatný prostor ve vestibulu a na chodbách školy pro odkládání oděvů a obuvi.

2. 3 Hygienické podmínky školy a ŠD

Škola je bezbariérová a všechny prostory jsou přizpůsobeny pro pohyb žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Třídy v pravém křídle budovy jsou vybaveny samostatnými koupelnami s WC. V jedné z koupelen je také zvedací zařízení pro bezpečnou manipulaci s žáky s těžkým tělesným postižením. Třídy v levém křídle budovy mají k dispozici společné WC a koupelnu rovněž se stropním transportním zařízením. Škola splňuje hygienické podmínky, které jsou dány Vyhláškou č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

Každý žák má speciální výškově nastavitelnou lavici. Žáci s těžkým zdravotním postižením mají speciální nábytek pro tělesně postižené žáky. Každá třída je vybavena odpočinkovým nábytkem / relaxační míče, polohovací polštáře, prostor pro volnou hru atd./.

Prostředky pro poskytnutí první pomoci jsou umístěny na přístupném místě a jsou pravidelně kontrolovány a doplňovány. Nebezpečné předměty jsou ve škole vhodně umístěny a zabezpečeny před nesprávnou manipulací.

Školní družina využívá všech vnitřních a venkovních prostor školy, kromě prostor, ve kterých je mateřská škola. Vybavení školy splňuje podmínky jak pro řízenou, tak relaxační činnost školní družiny. Družina disponuje i odpovídajícím vybavením pro jednotlivé formy činností (sportovní pomůcky, výtvarný materiál, stolní hry, hračky, knihy, CD)

2. 4 Personální podmínky ŠD

V ŠD pracují: vedoucí vychovatelka ŠD, vychovatelky a asistenti pedagoga, osobní asistentky.

Vedoucí, vychovatelky ŠD a asistentky pedagoga splňují předepsané pedagogické vzdělání.

Vychovatelé a asistenti se vzájemně doplňují ve svých specializacích - práce s počítačem, komunikace pomocí internetu, tělovýchovné a výtvarné, hudební činnosti, základy ručních prací, pohybová výchova.

Vychovatelky plánují a vedou činnosti v jednotlivých výchovných skupinách.

2. 5 Provozní podmínky ŠD

Ranní družina: 6:30 – 8:00

Odpolední družina: 11:40 – 16:00

Ranní provoz plynule navazuje na školní vyučování. Žáci odcházejí do tříd v doprovodu pedagogických pracovníků.

Ranní provoz probíhá v jedné ze tříd a v prostorách jídelny i v její oddělitelné herní části.

Odpolední provoz družiny probíhá v jednotlivých třídách a po spojení výchovných skupin v jídelně a herní části. Oběd probíhá v rámci školní družiny.

Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a školních prázdninách.

2. 6 Ekonomické podmínky ŠD

Zájmové vzdělávání v družině bude poskytováno za úplaty. Výši úplaty za jednotlivé formy zájmového vzdělávání a pravidla pro stanovení slevy pro účastníky, kteří na ni mají nárok,

stanoví směrnice ředitelky školy (viz Směrnice o stanovení výše úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině).

3. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

Činnost ŠD je otevřena žákům základní školy speciální, kteří mají zájem o zájmové vzdělávání. Účast na činnosti je založena na dobrovolnosti.

K zařazení účastníka do daného typu a formy zájmového vzdělávání dochází na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky. O přijetí účastníka do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě písemné přihlášky; její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Na přijatého účastníka se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání na naší škole (dle platných předpisů). Přihláška je platným dokumentem školy.

Zákonný zástupce žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí na přihlášce dobu pobytu žáka ve ŠD a způsob odchodu žáka z družiny. Omluvu nepřítomnosti, odchylky od docházky žáka (pokud má žák odejít ze ŠD v jinou dobu či s jinou osobou), sdělí rodiče písemně vychovatelce. Předem známou nepřítomnost žáka v družině zákonný zástupce tuto skutečnost oznámí. Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončování zájmového vzdělávání ve školní družině stanoví školní řád školy.

Ředitelka stanoví nejvyšší počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka s ohledem na druh vykonávané činnosti účastníků, zejména s ohledem na jejich bezpečnost.

Při činnostech v jednotlivých formách zájmového vzdělávání se účastník chová a jedná v souladu se Školním řádem a Vnitřním řádem ŠD.

K ukončení zájmového vzdělávání dochází v případě účasti v pravidelných formách zájmového vzdělávání na základě řádně vyplněné a odevzdané odhlášky zákonným zástupcem žáka. O ukončení zájmového vzdělávání rozhoduje ředitelka školy. Ředitelka školy může ukončit zájmové vzdělávání účastníka všech forem v případě opakovaného porušování nebo závažného porušení povinností účastníka zájmového vzdělávání.

4. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Družina je určena především pro zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zájmové vzdělávání těchto žáků se uskutečňuje s využitím vyrovnávacích a podpůrných opatření, speciálně pedagogických postupů.

Vzdělávání Družina je vybavena speciálními didaktickými pomůckami, umožňujícími práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vychovatelky školní družiny se vzdělávají v oblasti speciální pedagogiky.

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Dle stupně a charakteru jejich postižení je umožněno začleňování do volnočasových aktivit a jsou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků je brán ohled na žákovi speciální vzdělávací potřeby.

U žáků je zohledňováno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Žákům jsou poskytovány pomůcky nezbytné pro naplňování výchovně vzdělávacího programu školní družiny, zvláštní péče je věnována i přípravě na vyučování.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje vychovatelka ŠD úzce se školou, a to především při seznamování s individuálními vzdělávacími potřebami

žáka a dále při stanovení vhodných forem práce. Je seznámena se závěry odborných vyšetření žáka ze školských poradenských zařízení, spolupracuje s nimi. V případě potřeby spolupracujeme s odbornými pracovišti zaměřenými na podporu osob se zdravotním postižením.

Na vytváření vhodných podmínek pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči. Třídní učitel a zákonní zástupci informují vychovatelku o všech změnách zdravotního stavu žáka. Spolupracujeme s odbornými pracovišti.

5. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví ve školní družině vychází ze Školního řádu a Vnitřního řádu školní družiny.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- dbáme na vhodnou strukturu a skladbu zaměstnání
- zajišťujeme pitný režim
- vybavení tříd se řídí platnými normami tj. dle vyhlášky o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých
- řídíme se provozním řádem pro jednotlivé učebny, s nímž jsou účastníci vždy seznámeni (kuchyňka, výtvarný ateliér, dílna, tělocvična...)
- v případě úrazu/nevolnosti využíváme vybavení školní lékárny, v závažnějších případech lékařskou pomoc; případ zapíšeme do knihy úrazů, vyrozumíme rodiče žáka, postupujeme dle předepsaných pokynů.

Psychosociální podmínky:

Ve škole je podporováno otevřené partnerství a spolupráce mezi všemi zúčastněnými aktéry - dětmi, žáky, pedagogy, rodiči, zaměstnanci střediska a dalšími spolupracujícími organizacemi. Východiskem naší práce jsou „Diakonické hodnoty“, které vycházejí z křesťanské tradice a vyjadřují směr a smysl naší každodenní práce:

„Společenství“, „Milosrdenství“, „Naděje“, „Fortelnost“

Cílem naší práce je tvořit společenství, které v milosrdenství a s nadějí fortelně pomáhá potřebným.

- společně vytváříme a udržujeme pohodu prostředí a příznivé sociální klima - otevřenost, partnerství, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoci;
- respektujeme potřeby žáka, k žákům přistupujeme citlivě, empaticky, individuálně;
- preferujeme činnosti vycházející ze zájmu žáků a sledujeme jejich prospěch;
- dodržujeme naplněnost oddělení družiny tak, aby vyhovovala hygienickým a bezpečnostním předpisům a normám (počet žáků v oddělení, počet osob v místnosti apod.).

6. Charakteristika ŠVP

6.1 Pojetí zájmového vzdělání – hlavní výchovný záměr

Jsme různí, ale patříme k sobě. Každý člověk je jedinečný a zasluhuje respekt.

Hlavní výchovný záměr je orientován směrem k žákovi a směřuje k tomu, aby žáci získali dobré základy do života a pro další vzdělávání a aby byly schopni s ohledem na své možnosti zvládat další životní etapy co nejvíce samostatně. ŠVP školní družiny úzce navazuje na školní vzdělávací program základní školy speciální, základní školy a na výchovu v rodině.

Školní družina není pokračováním školního vzdělávání, ani ho nikterak nenahrazuje, má svá specifika, které ji od školního vyučování odlišují. Svým pojetím slouží především k výchově, vzdělávání, rekreační, pohybové a zájmové činnosti.

Časové rozvržení, uspořádání a náročnost činností v ŠD se řídí požadavky psychohygieny s přihlédnutím a respektováním typu a stupně zdravotního postižení každého žáka.

Naše priority

- respektujeme diakonické hodnoty a uplatňujeme je v každodenní práci při výchově a vzdělávání našich žáků
- vnímáme jedinečnost každého žáka, vytváříme potřebné podmínky pro všestranný rozvoj – poznávání světa kolem sebe, možnost svobodné volby, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů
- žákům dáváme možnost spoluúčasti na tvorbě programu, respektujeme jejich nápady, jejich rozhodnutí, podporujeme je v tom, aby byli aktivní a učili se uplatňovat své názory a rozhodnutí
- respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme žáky nespěšně, posilujeme sebevědomí žáků, kladně hodnotíme, vědomě posilujeme pozitivní projevy chování, u žáků podporujeme iniciativu, vlastní fantazii a tvořivost
- vycházíme ze znalostí o žácích, jejich aktuální vývojové úrovně i konkrétní životní a sociální situace
- při pedagogické práci s žáky s těžším zdravotním postižením uplatňujeme speciálně pedagogické postupy, které jsou pro ně vhodné a přínosné – využíváme prvky Bazální stimulace®, preterapie, muzikoterapie, aktivně využíváme principy alternativní a augmentativní komunikace
- každý člověk má právo být jiný, má jiné potřeby rozvíjet se a učit se svým tempem, našim cílem je vytvářet žákům vhodné a vstřícné sociální klima, které se zakládá na vzájemné důvěře a úctě

6.2 Cíle zájmového vzdělávání žáků se středně těžkým, těžkým a lehkým mentálním postižením a kombinací vad

Cílem zájmového vzdělávání je vést žáky k aktivnímu přístupu k volnému času, zájmové vzdělání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělávání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktická jednání. V zájmovém vzdělávání proto klademe důraz na rozvoj těchto klíčových kompetencí: komunikativní, pracovní, sociální a personální.

Tyto klíčové kompetence vychází z cílů zájmového vzdělávání žáků se středně těžkým nebo lehkým mentálním postižením a kombinací vad.

Klíčové kompetence vycházejí z cílů zájmového vzdělávání žáků s lehkým, středně těžkým a těžkým mentálním postižením a kombinací vad.

Těmito cíli jsou:

- Vést žáky k všestranné a účelné komunikaci a tím utvářet a rozvíjet komunikativní kompetence
- Posilovat projevy pozitivních emocí, rozvíjet schopnost žáků žít ve společenství ostatních lidí a být jeho součástí a tím utvářet a rozvíjet sociální a personální kompetence
- Pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobní i pracovním životě, tím utvářet kompetence pracovní.

Co v našem vzdělávacím programu znamená, že má žák vytvořen základ:

Komunikativních kompetencí:

Účelně komunikuje verbálně nebo prostřednictvím alternativních komunikačních kompetencí. Umí využívat komunikaci prostřednictvím PC, telefonu, mobilu. Projevuje své pocity, prožitky sociálně vhodným způsobem, umí sdělit své potřeby. Vyhledává podporu, radu a pomoc v případě, že ji potřebuje. Svě komunikační dovednosti využívá k vytváření společenských vztahů, začleňování do společnosti.

Sociálních a personálních kompetencí:

Rozlišuje rodinné příslušníky, známé, učitele a vychovatele, spolužáky. Vnímá rozdíl mezi osobou blízkou a cizí, přiměřeně na ně reaguje. Umí se orientovat v běžných sociálních situacích, účastní se běžných sociálních aktivit. Respektuje druhé lidi, dokáže s nimi spolupracovat, zvládne být v kolektivu spolužáků. Uvědomuje si svá práva a povinnosti. Umí zvládat i své negativní emoce a nesouhlas, respektuje společenské normy. Má odpovědnost k přírodě a životnímu prostředí. Zná lidové a kulturní tradice. Vnímá a realizuje své zájmy. Umí posoudit vhodnost či nevhodnost nabízené aktivity, dbá na ochranu zdraví při realizaci zájmových činností. Rozpozná nebezpečí plynoucí z rizikového chování svého nebo jiné osoby.

Pracovních kompetencí:

Zvládá základní dovednosti v oblasti sebeobsluhy a hygieny samostatně nebo s asistencí. Po vysvětlení samostatně pracuje na zadané činnosti. Zvládá jednoduché pracovní postupy. Soustředí se na danou činnost a dokončí ji. Zapojuje se do společné práce. Snaží se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení.

Výchovné a vzdělávací strategie práce se žáky se středně těžkým, těžkým a lehkým mentálním postižením a kombinací vad v zájmovém vzdělávání

K tomu, aby byly kompetence utvářeny a rozvíjeny, používáme speciálně pedagogické postupy a metody, které vychovatelé aktivně používají při zájmovém vzdělávání.

Kompetence komunikativní:

- komunikujeme přiměřeně, srozumitelně, jednoznačně, používáme spisovný jazyk
- komunikujeme příjemným a vstřícným způsobem
- rozvíjíme řečové schopnosti a jazykové dovednosti, aby žák aktivně uplatňoval funkční komunikaci včetně jejích alternativních forem
- aktivně používáme pomůcky pro alternativní komunikaci
- poskytujeme dostatečný prostor k vlastnímu vyjádření
- vytváříme situace vhodné ke komunikaci
- jasně a srozumitelně nastavujeme pravidla pro vzájemnou komunikaci
- při nevhodné komunikaci žáka ihned reagujeme, názorně ukazujeme správný způsob komunikace

Kompetence pracovní:

- pravidelně a systematicky trénujeme zvládnutí sebeobslužných úkonů
- poskytujeme prostor pro budování
- usilujeme o nejvyšší možnou samostatnost
- vytváříme dovednost vnímat rozdíl mezi dobou pro plnění pracovních povinností a volným časem
- u žáků rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- k práci motivujeme a podíváme jasné a srozumitelné pokyny odpovídající žakovým možnostem
- podporujeme žáky v osvojování přiměřených praktických dovedností
- vytváříme vhodné situace pro upevnění jednoduchých pracovních postupů
- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, k řešení problémů
- vhodnou a podpůrnou formou výsledky práce
- vedeme žáky k tomu, aby pracovali bezpečně, s ohledem na bezpečnost svou a i ostatních
- vytváříme bezpečné pracovní prostředí

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjíme schopnost žáků žít ve společnosti ostatních lidí a být jeho součástí
- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vyžadujeme dodržování společně stanovených pravidel chování
- vytváříme situace, při kterých žáci mohou uplatnit osvojené sociální dovednosti, využíváme práci ve skupinách
- srozumitelně a jasně odmítáme nepřijatelné projevy chování, názorně ukazujeme, jak má reakce vypadat
- vědomě podporujeme a oceňujeme pozitivní a funkční projevy chování
- ke každému přistupujeme individuálně a respektujeme jeho potřeby

- respektujeme psychohygienické požadavky na režim dne, využíváme pobytu žáků na čerstvém vzduchu, tím zvyšujeme jejich tělesnou zdatnost a rozvíjíme pohybové schopnosti
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě a odpovědnosti za životní prostředí
- podporujeme udržování kulturních a lidových tradic
- vedeme žáky k tomu, aby aktivně poznávali a realizovali své zájmy
- dbáme na ochranu a zdraví při realizaci zájmové činnosti
- vedeme žáky k tomu, aby uměli posoudit vhodnost či nevhodnost nabízené aktivity

6.3 Formy výchovně vzdělávacích činností

Zájmové vzdělávání ve ŠD se uskutečňuje těmito formami:

- pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností
- příležitostnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností – výstavy, karnevaly, besídky, sportovní aktivity, besedy,
- osvětovou činností – besedy, výstavky, nástěnky
- nabídky spontánních činností – rekreační a odpočinkové činnosti, možnost sledování TV, DVD, poslech pohádek a jiných textů, hudby, odpočinek a relaxace, stolní hry, volné kreslení, volná hra

Školní družina nabízí zájmové činnosti i v podobě kroužků. Kroužky jsou zaměřené na výtvarné, hudební, pohybové aktivity, rozvoj sociálních dovedností.

V průběhu pobytu ve školní družině nabízíme:

1. pravidelnou individuální řečovou výchovu
3. canisterapii – metodu pozitivního působení, prostřednictvím speciálně vedeného psa
4. caviaterapii – pozitivní působení zvířete
5. muzikoterapii – metodu využívající hudbu jako prostředku k ovlivnění pozitivního prožívání
6. Bazální stimulaci® – koncept, který nabízí žákům podněty pro jejich správný vývoj

Všechny tyto speciálně pedagogické metody jsou vedeny pedagogy s odpovídajícím vzděláním.

7. Obsah výchovně vzdělávacích činností

Obsah výchovně vzdělávacích činností je založen na činnostech, které vyplývají ze zájmu a potřeb dítěte. V průběhu výchovně vzdělávací práce ŠD se prolínají organizované a spontánní činnosti, skupinová i individuální práce. Cílem je vybavovat žáky vědomostmi a praktickými dovednostmi, které jsou pro běžný život důležité, aby se naši žáci mohli zapojit do společnosti.

Odpočinkové činnosti:

- mají odstranit únavu, do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, před vyučováním ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále kdykoliv podle potřeby během dne, polohování a rehabilitace tělesně znevýhodněných žáků, relaxace u oblíbené činnosti u žáků s PAS. Jejich organizace a náplň plní psychohygienické poslání.
- stolní a společenské hry, klidné zaměstnání, poslech, předčítání, četba dětských časopisů, volná hra.

Rekreační a relaxační činnosti:

- slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek, pohybové hry, vycházky
- hry a spontánní činnosti mohou být rušnější, což lze považovat za možnou relaxaci po soustředění na vyučování a ne za nekázeň
- k relaxačním činnostem patří relaxace v relaxačním vaku s využitím polohovacích prostředků, využití stimulací z konceptu Bazální stimulace®, které provádí proškolený pedagog

Sebeobslužné činnosti:

- základy správného stolování a společenského chování během jídla
- upevňují se dovednosti udržet pořádek a čistotu
- rozvíjí se dovednosti a samostatnost při úkonech péče o vlastní osobu, oblékání, svlékání, osobní hygiena, použití toalety

Činnosti pro rozvoj počítačové gramotnosti:

- procvičování základních počítačových dovedností (otevřít, zavřít soubor, používat znaky tečka, čárka),
- opsat si svoji e-mailovou adresu a heslo
- vyhledávání informací, procvičování, doplňování a ověřování znalostí podle pokynů (výukové programy PC).
- osvojení zásad bezpečného chování, prevence proti možnému zneužití, ochrana před sociálně patologickými jevy

Příprava na vyučování:

- didaktické hry a další činnosti, které rozšiřují a upevňují poznatky získané při vyučování
- vypracovávání domácích úkolů se souhlasem rodičů

- výukové programy a hry na PC

Ostatní akce a činnosti:

- výlety,
- besídky,
- tematické akce ŠD
- canisterapie
- caviaterapie

Zájmové činnosti:

Zařazují se jako činnost skupinová nebo individuální, jako organizovaná nebo spontánní aktivita.

- **rukodělné a estetickovýchovná činnosti** - rukodělné činnosti zaměřené na rozvíjení manuálních dovedností, práce s různými materiály a seznámení s různými pracovními postupy, zhlédnutí vhodně vybraných filmů, pohádek, poslechové činnosti, tradice a lidové zvyky
- **přírodovědná činnosti** – poznávání přírody, pěstování citlivého přístupu k přírodnímu prostředí, péče o pokojové rostliny, péče o domácího mazlíčka, pěstitelské práce, ekologické aktivity
- **pracovní činnost** - udržování čistoty kolem sebe, úklid hraček a her na své místo, úklid svého oblečení v šatně, jednoduché úklidové práce (použití smetáku a lopatky, setření povrchu od nečistoty atp.) příprava jednoduchého nápoje, svačiny konstrukční práce, hry se stavebnicemi, prostorové a plošné práce s různými materiály
- **pohybová činnost** – rozvoj fyzické zdatnosti a vytrvalosti během vycházek, pobytu v tělocvičně a na školním hřišti, jízda na koloběžce, hry s míčem, trampolína, využití venkovních společenských her, jednoduché sportovní hry, osvojení pravidel bezpečného chování
- **hudební činnost** – poslechové činnosti, hudebně-pohybové činnosti, rytmická cvičení, instrumentální činnosti, vokální činnosti, osvojování správných návyků při zpěvu, rozvoj sluchového vnímání
- **socializační činnosti a aktivity** – socializační aktivity rozvíjející komunikační dovednosti, nácvik odpovídajícího sociálního chování v různých situacích, aktivity zaměřené na vzájemnou spolupráci, dramatizace příběhů se sociálním obsahem, hraní sociálních rolí.

Očekávané výstupy, klíčové kompetence a vzdělávací strategie zájmových činností

Rukodělná a estetickovýchovná činnost

Očekávané výstupy:

- žák pracuje ve skupině, vytváří a respektuje pravidla spolupráce
- dle svých individuálních možností zvládá sebeobslužné úkony
- naslouchá, vypráví, přednáší, zpívá, reaguje na podněty

- učí se rozpoznat barvy, experimentuje s barvou, kombinuje barvy, postupně zvládne práci s nůžkami, pozná různé výtvarné materiály
- naučí se různé výtvarné techniky, jednoduché pracovní postupy
- při činnostech udržuje čistotu a pořádek
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci s pomůckami

Klíčové kompetence, vzdělávací strategie

Sociální a personální:

- podporujeme vzájemnou spolupráci
- vytváříme vhodné prostředí k upevňování kamarádských vztahů
- spolu s žáky vytváříme vstřícnou a příjemnou atmosféru
- podporujeme osobitý vlastní výtvarný projev

Komunikativní:

- vedeme žáky k tomu, aby naslouchal sdělením druhých, měl snahu rozumět mluvenému slovu
- podporujeme žáky v tom, aby získané dovednosti podle svých možností využívali
- u žáků vytváříme vztah k výtvarnému dílu, k tvorbě vlastního názoru na viděný artefakt, film, divadlo, knihu...
- vedeme žáky k tomu, aby hovořili a popsali svou práci, práci spolužáků, využívali informační prostředky s pomocí vychovatelky
- podporujeme aktivitu při zapojování se do dění v ŠD

Pracovní:

- srozumitelně a přiměřeným způsobem žákům stanovujeme pravidla a povinnosti
- vedeme žáky k tomu, aby bezpečně a účinně používali materiály, nástroje a vybavení.
- vytváříme otevřené prostředí pro získání znalostí a zkušeností, poznatky a informace propojujeme do souvislostí
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a práci

Přírodovědná činnost

Očekávané výstupy:

- žák pracuje ve skupině, spolupracuje se spolužáky, vychovatelkou
- dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při práci
- ví, co se děje v přírodě, střídání ročních období
- posoudí, které činnosti životnímu prostředí pomáhají, které ho poškozují
- umí vnímat přírodu kolem sebe a být k ní citlivý

Klíčové kompetence, vzdělávací strategie

Sociální a personální:

- vytváříme atmosféru otevřené spolupráce a komunikace mezi spolužáky
- využíváme práce ve skupinách
- navozujeme příjemnou atmosféru.

Komunikativní:

- podporujeme žáka, aby hovořil o získaných zkušenostech, zážitcích, pocitech
- využíváme různé informační zdroje a prostředky (internet, encyklopedie, učebnice, časopisy), postupně žáka vedeme k tomu, aby si podle svého zájmu uměla informace vyhledat
- vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o radu a pomoc v případě, že ji potřebují

Pracovní:

- důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností
- snaží se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení.
- aktivně podporujeme žáka v tom, aby využíval získané znalosti a zkušenosti v dalších oblastech
- snažíme se vytvářet situace vhodné pro nácvik samostatného rozhodování a práce

Pracovní činnost

- zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou v nejvyšší možné míře
- rozvoj motoriky, vytváření pracovních návyků a dovedností
- překonávání obtíží, schopnost dokončit pracovní úkol
- odpovědnost za výsledky své práce
- rozvoj citlivosti k pořádku ve svém okolí

Očekávané výstupy:

- žák zvládá základní manuální dovednosti
- je schopen plnit jednoduchý pracovní postup
- zvládá drobné úklidové práce
- spolupodílí se na pořádku ve svém okolí
- žák pracuje ve skupině, spolupracuje se spolužáky, vychovatelkou
- dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Klíčové kompetence, vzdělávací strategie

Pracovní:

- vedeme žáka k tomu, aby si vážil své práce i práce ostatních
- vedeme žáka k tomu, odpovědně přistupoval k zadaným úkolům a povinnostem
- vytváříme vhodné podmínky pro to, aby si žák osvojil práce s jednoduchým pracovním nářadím
- vytváříme vhodné podmínky pro to, aby si žák zafixoval vhodné pracovní návyky
- vhodnou a motivující formou hodnotíme výsledky práce
- důsledně žáky vedeme k dodržování pořádku a úklidu pracovního nářadí, po ukončení činnosti

Sociální a personální:

- vytváříme vhodné podmínky pro spolupráci a otevřenou komunikaci se spolužáky
- vytváříme příjemnou atmosféru
- dbáme na bezpečnost práce žáků

Komunikativní:

- s žáky hovoříme o získaných zkušenostech, zážitcích, pocitech
- zadáváme srozumitelně a přiměřeně pokyny, aby je žáci chápali a mohli podle nich pracovat
- umožňujeme žákům prezentaci jejich práce
- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu
- pro práci vytváříme bezpečné pracovní prostředí

Pohybová činnost

- rozvoj pohybových dovedností dle individuálních možností
- následné vytváření psychické odolnosti vůči stresu
- osvojení pravidel bezpečného chování

Očekávané výstupy:

- žák chápe a dodržuje základní pravidla her
- dbá na bezpečnost svou i spolužáků
- spolupracuje při týmových hrách, aktivně se zapojuje
- otužuje se, hraje v rámci daných pravidel (nepodvádí), respektuje
- dle svých možností zvládne základní pohybové dovednosti (běh, chůze do schodů se střídáním pravé a levé nohy, chytání míče, skoky)
- posiluje svou fyzickou zdatnost

Klíčové kompetence, vzdělávací strategie:

Sociální a personální:

- připravujeme společné akce, které jsou přizpůsobeny všem žákům
- učíme žáky respektovat pravidla práce v týmu a chápat význam jednotlivce pro celkový výsledek
- vedeme žáky k dodržování společně stanovených pravidel
- opakujeme pravidla bezpečnosti při konkrétních činnostech
- vedeme žáky k poznávání svých možností a schopností
- oceňujeme pozitivní emoce a projevy chování

Komunikativní:

- vedeme žáky k porozumění a přiměřené reakci na základní povely a pokyny
- učíme žáky obhájit vlastní názor, zvolit vhodnou strategii a taktiku při hře
- navozujeme a usměrňujeme komunikaci mezi vrstevníky, dbáme na dodržování pravidel při hrách a soutěžích

Hudební činnost

- rozvoj hudebnosti – rytmického cítění
- instrumentální činnosti
- osvojení správných návyků při zpěvu
- tvoření vokálu, zpěv písní

- poslechové činnosti
- hudebně pohybové aktivity

Očekávané výstupy

- užívat při hudebních aktivitách různé rytmické nástroje
- zpívat jednoduché melodie nebo písně
- aktivně pracovat s hlasem
- soustředit se na krátký poslech
- reagovat na hudbu pohybem

Klíčové kompetence, vzdělávací strategie:

Sociální a personální:

- vytváříme podmínky pro vzájemnou spolupráci ve skupině,
- při aktivitách vytváříme prostor, aby mohl žák vnímat sám sebe, své prožitky a cítění
- společně s žáky domlouváme pravidla práce
- společně s žáky vytváříme příjemnou atmosféru, upevňujeme a rozvíjíme kamarádské vztahy

Komunikativní:

- snažíme se žáky podporovat v tom, aby podle svých možností formulovali a vyjadřovali své myšlenky, názory
- vytváříme pozitivní klima a poskytujeme dostatečný prostor k vlastnímu vyjádření
- podporujeme vyjádření vlastního hudebního názoru
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci své osoby

Socializační činnosti a aktivity

- rozvoj komunikačních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj dovednosti používat formy alternativní a augmentativní komunikace
- aktivity zaměřené na hraní různých sociálních situací
- nácvik odpovídajícího sociálního chování
- rozvoj spolupráce s autoritou i mezi vrstevníky v kolektivu

Očekávané výstupy:

- žák dle svých možností zvládá adaptaci ve výchovně-vzdělávacím procesu a v kolektivu vrstevníků
- žák respektuje autority, je schopen respektovat kladeným požadavky a pravidla
- žák má osvojeny odpovídající modely sociálního chování, orientuje se v základních sociálních rolích
- žák je přiměřeně aktivní v navazování sociálních vztahů
- žák se podle svých možností zapojuje do skupinových aktivit
- žák nemá výrazné problémy s pochopením sociálního kontextu při komunikaci
- žák má osvojeny zásady bezpečného chování při setkání s neznámými lidmi
- žák má osvojeny zásady bezpečného chování při pohybu na ulici, v provozu

Klíčové kompetence, vzdělávací strategie:

Sociální a personální:

- vytváříme podmínky pro vzájemnou spolupráci ve skupině
- při aktivitách dáváme prostor pro vnímání sama sebe, svých prožitků a pocitů
- společně s žáky se podílíme na vytváření pravidel práce a jejich respektování
- utváříme pozitivní atmosféru, upevňujeme a rozvíjíme vzájemné kamarádské vztahy
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva i povinnosti
- snažíme se vytvářet situace vhodné pro nácvik samostatného rozhodování a práce
- vedeme žáky k tomu, aby vnímali rizika v kontaktu s neznámými lidmi
- v případě potřeby je ochoten druhému pomoci
- umožňujeme žákům, aby prožili různé sociální situace ve škole i mimo ni, adekvátně na ni reagovali
- názorně podporujeme žáky v tom, aby si osvojovali modely správného chování v běžných životních situacích
- vědomě a cíleně podporujeme pozitivní projevy chování

Komunikativní:

- respektujeme žáka jako partnera – jeho volby a rozhodnutí
- rozvíjíme všechny dostupné formy verbální i neverbální komunikace – obohacování slovní zásoby, formy alternativní komunikace apod.
- vytváříme pozitivní klima a poskytujeme dostatečný prostor k vlastnímu vyjádření
- jasně a názorně vymezujeme přijatelnou formu komunikace
- při skupinové práci poskytujeme prostor pro komunikaci mezi spolužáky
- seznamujeme žáky s možnostmi získávání informací z různých zdrojů (časopisy, noviny, encyklopedie, internet)
- vedeme žáky ke schopnosti interpretovat získané informace
- vytváříme takové situace, ve kterých žáci mohou využívat osvojené vědomosti, dovednosti a návyky chování v praktickém životě

8. Hodnocení

Hodnocení činností a dosažených výsledků ve ŠD probíhá po ukončení činnosti každý den, Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme, povzbuzujeme jeho další práci, vhodně volíme motivaci.

Z pohledu celého oddělení hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty a plnění pedagogického záměru.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

9. Zveřejnění ŠVP ŠD

ŠVP pro zájmové vzdělávání ve školní družině „Společně to dokážeme“ je všem žákům, pedagogům i rodičům přístupný v družině u vedoucí vychovatelky, ředitelně školy a na webu školy.

Platnost ŠVP:

ŠVP pro školní družinu nabývá účinností od 1. 1. 2021.

Zpracovala:

Mgr. Kamila Viktorová, ředitelka školy

Mgr. Olga Mišunová, vedoucí ŠD

Schválila:

Mgr. Kamila Viktorová, ředitelka školy

V Soběslavi: 3. 12. 2020

Mgr. Kamila Viktorová
ředitelka školy